١

شهاب الدين يحيى

Süleymaniye Kütüphanesi
Kısmı Hacı Mahmud
Yeni Kayıt No 6010
Eski Kayıt No

مظاهر كل معنى حدايه صدراست

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

٢

نظم العوامل

شکر سه چون عوامل نظمه اولدی ادا

طالب العلمه تیسر ایسون بن سبقتین خدا

بو حسین نامه بو نظم العواملدن مراد

کم دعای خیر ایله اوله جهاندن ده یاد

آنلرک عامل اولان هم معمول اولور اولدی تمام

بولدی بو نهج و سیاقی اوزره بو منظومه نظام

چون عوامل نیتاجی اولدی حرف نظمه تعیین

زیرده مسطوردر اولان آلتی بیتدن تبیین

باء و تاء و واو و کاف و لام و رب فی علی

منذ و مذ حتی الی حاشا عدا من عن خلا

کی لعل بر حین لولا که حرف جر اولان

بونکر معنی عامل اسمه الواحدی مجرور قیلان

ان أن لیت لکن کأن و لعل

اسمی منصوب و خبر مرفوع مشبه بالفعل

اول مضارع نصب ایدن ان لن اذن هم کی ایدن

لا النفی الجنس و الا نصب اسم مرفوع ایدن

ما و لا اولسه مشبهی لیس رفع و نصب ایدیر

جازمات اون بش و هم فعل اولمه ای پسر

ان و مهما این انی حیث ثم اذ ما متی

من اذ ما ای لم لما و ان لام و لا

چون عوامل دن قیاسیسی اولدی حصوصا یدی بن

زیر ده مسطور اولان اشبو یدیدر پس عیان

اسم فاعل اسم مفعول و مضاف اسم تام

فعل و مصدر اسم تفضیل و صفت معنی تمام

چون عوامل دن ایکی معنویدر عند البحاث

زیر ده مسطور اولان ایکی شیدن بول ای حاجات

و نشسته رفع فعل المضارع موقع الاسمیه بالیقین

همین
اشبو معنی رفع ایدر اول فعلی ولدیده

مبتدا ایله خبرده فکر اولنجه مبتدا

منع اولنماز کم خبرله مرفوع اولسه مبتدا

چون اوتوز معمول دن مرفوع طقوز در بیان

فاعل و نائب خبر در مبتدا و اسم کان

لا النفی الجنس ایله اسم ان ثانیه بندن خبر

ما و لا که مسندر فعل المضارع ذکر

3

چون اوتوز معمول دن منصوب اون و چندر ای عم

ما و لادن کان بابندن خبر حال و تمیز

ان بابندن اسم هم لا النفی الجنس دن

اسمدر منصوب اولان حذف ایله انفت ایشیدن

اشبو بش مفعولی منصوبدن جدا ایله کم

مطلق و فیه و به و له ایسم معه دائی حکیم

بو اون اوچ منصوبدن کم اسم مستثنی دخی

اولی
نصبله مشغول اولان فعل المضارع

بو اوتوز معمول دن مجرور ایکی مجزوم بر

کم مضاف حرف جر ایله اسم جوازمدن دری

چون اوتوز معمول دن معمولات تابع ای جوان

عطف و تاکید بدل در موصوف اسم عطف بیان

ایشت سین
چون حروف العطف بولنمشدر عن عدد

بو حروفی حفظ ایت کم ایسته مولادن مدد

واو و فا و لا و او اما ثم حتی بل و

ام و لکن بل ورد حفظ ایله کم غافل مشو

چونکه اولدی اعرابك اشبا ایله ای جان من
اشبو بیت ثانینك ضمیمه ایله مضمون سخن

فتحه ضمه کسره واو و یا والف نون اولور
حذف آخر حذف نون حذف حرکه اون اولور

معربات اعرابه نسبت اولور مقدر منقسم
ناقص الاعراب اولان لیشدر قلان تام الکلام

مفرد و جمع المکسر منصرف اوله تمام
حرکه دن معرب اولورلار هر برینك اعرابی تام

اولکه اسمای ستهدر یا یکم معناف
هم دخی مفرد مکبر اوله تصغیردن معاف

حرف ایله معرب اولورلار رفعی اعرابن ایستیز
هر برینك اعرابی تامدر دیکر اسباب ایستیز

گر مضارع آخرینه متصل اولماز ضمیر
ایله گر آخری کم حرف علتدن تغیر

رفعی ضمه نصبی فتحه جزمی ضمی حذف ایله
اول اجلدن تام الاعراب اسمی آلمش ایله

گر مضارع آخرینه متصل اولماز ضمیر
ایلمز ایسه آخری اول حرف علتدن تغیر

رفعی ضمه نصبی فتحه جزمی حذف الحرف اولور
اول وجهدن تام الاعراب اسمی صالحن بولور

معرب لاینصرف جری نصبه حمل اولور
ناقص الاعراب دوشمش کسره سین فتحه بولور

نصبی جره حمل اولور جمع مؤنث سالمك
ناقص الاعراب دیرلر عالمان عالمك

بر اولور جمع المذکر سالمه اشباهنه
ناقص الاعراب اولور دوشمز الف جاهنه

برکلابر تثنیه اشکالن ایله امثالنه
ناقص الاعراب دوشمش واو و یا فیمار حالنه

گر مضارع آخری اولسه ضمیر قید نون
نون ایله مرفوع اولور رسم نصب و جزمی حذف نون

اشبو قسمی ناقص الاعراب بیل ای نوجوان
لفظ و تقدیر و محل اعراب ایله اول کلام

کتبه ناظمه السید حسن الحسینی
١٢٥٠

گویند سنگ لعل شود در مقام صبر

Süleymaniye Kütüphanesi
Kısım: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 6070
Eski Kayıt No: